

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Is opgroeien in gezinnen van gehuwde ouders beter voor kinderen?

Tavecchio, L.

Publication date

2008

Document Version

Final published version

Published in

Kind en Adolescent Review

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Tavecchio, L. (2008). Is opgroeien in gezinnen van gehuwde ouders beter voor kinderen? *Kind en Adolescent Review*, 15(2), 232-235.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Is opgroeien in gezinnen van gehuwde ouders beter voor kinderen?

Volkswijsheid en sociaalwetenschappelijk onderzoek lijken erop te wijzen dat kinderen die opgroeien in gezinnen van *gehuwde* biologische of adoptieouders hoger scoren op tal van uitkomstmaten dan kinderen die opgroeien in een ander opvoedingsarrangement of samenlevingsverband. Volgens deze opvatting hangt het welbevinden van kinderen samen met de woon- en leefsituatie waarin het kind opgroeit. Acs (2007) spreekt over een convergentie tussen ideologie en onderzoek en stelt zich de vraag of actieve propaganda voor het sluiten van een ‘heilzaam huwelijk’ (*healthy marriage*) wel voldoende empirisch onderbouwd is. Hij doelt daarmee op de regering-Bush die onder de noemer ‘Healthy Marriage Initiative’ 150 miljoen dollar per jaar spendeert aan onderzoek, beleidsontwikkeling en programma’s ter bevordering van het sluiten van stabiele huwelijken met – daarbij impliciet veronderstelde – gunstige effecten op kinderen. Maar beleidsmaatregelen zouden volgens Acs gebaseerd moeten zijn op een grondige analyse van de antwoorden op in ieder geval de volgende vragen:

¹ Kan redelijkerwijs worden verondersteld dat kinderen die zullen opgroeien in een dergelijk ‘heilzaam’ huwelijk het even goed doen als kinderen die op dit moment opgroeien in gezinnen van gehuwde ouders?

2 Voor sommige kinderen betekent de overgang naar een gezin met gehuwde ouders een breuk in hun huidige leef- en woonsituatie en mogelijk ook de introductie van een stiefouder. Hoe werkt dat uit?

Om deze en een aantal verwante vragen te kunnen beantwoorden, maakte Acs gebruik van moeder-kinddatabestanden uit het *National Longitudinal Survey of Youth 1979* (NLSY-79), een representatief, longitudinaal Amerikaans onderzoek naar de relatie tussen het welbevinden van kinderen, hun woon- en leefsituatie en andere sociaaleconomische factoren. Acs maakte gebruik van in 2000 verzamelde gegevens; het betreft kinderen over wie op ten minste drie opeenvolgende meetmomenten gegevens konden worden verzameld (bijv. 1986, 1988, 1990 of 1988, 1990, 1992, etc.). Dit was nodig om van ieder kind zowel de kwaliteit van de relatie met de ouders als de eventuele veranderingen in woon- en leefsituatie goed in kaart te kunnen brengen. Uiteindelijk werd gebruik gemaakt van ruim 22.500 vragenlijst- en interviewgegevens met betrekking tot 7825 kinderen tussen 2 en 11 jaar.

Uit de resultaten komt onder andere naar voren dat kinderen van twee tot zes jaar die wonen bij ouders met een stabiele huwelijksrelatie wat vaker veilig gehecht zijn dan kinderen van ongehuwd samenwonende ouders en kinderen van alleenstaande moeders.

Kinderen in gezinnen met een stiefouder zijn minder (vaak) onveilig gehecht dan kinderen in gezinnen van ongehuwd samenwonende partners of alleenstaande moeders. Scores op de *Behavioral Problems Index* (BPI), gebaseerd op 28 items over (probleem)gedrag en attitude, hangen significant samen met recente veranderingen in de woon- en leefsituatie van de kinderen. Kinderen van vier tot elf jaar die opgroeien in gezinnen met een stabiel huwelijk vertonen minder gedragsproblemen dan kinderen in instabiele gezinnen. En deze kinderen doen het ook beter in vergelijking met kinderen die in andere samenlevingsverbanden of opvoedingsarrangementen opgroeien. Anderzijds vertonen kinderen uit instabiele gezinnen minder gedragsproblemen dan kinderen van alleenstaande moeders of kinderen van ongehuwde biologische ouders. Tezelfdertijd geldt dat kinderen die de overstap maken naar een gezin met gehuwde biologische ouders meer gedragsproblemen vertonen dan andere kinderen! Het is dus maar de vraag of het verstandig is om ongehuwde moeders te stimuleren de 'stabiele' huwelijkse staat in te gaan.

Op cognitief gebied vertoont de huwelijksstabiliteit geen samenhang met de rekenvaardigheid en taalvaardigheid van de kinderen. Wel is het zo dat kinderen in gezinnen met gehuwde biologische of

adoptieouders beter presteren op rekenvaardigheid dan kinderen van ongehuwde paren. Kinderen uit stabiele gezinnen scoren hoger op rekenvaardigheid dan kinderen uit alleenstaandemoedergezinnen en halen hogere leesvaardigheidsscores dan kinderen uit gezinnen van ongehuwde paren. De overstap naar een gezin met gehuwde partners hangt niet samen met lees- en rekenprestaties.

Overigens benadrukt Acs dat bovengenoemde relaties grotendeels verdwijnen bij kinderen uit gezinnen met lage inkomens: voor deze kinderen is opgroeien in een instabiel huwelijk nooit (significant) gunstiger dan opgroeien in een gezin met ongehuwd samenwonende partners. Opgroeien in een stabiel huwelijk hangt wel samen met iets 'beter' gedrag (d.w.z. minder probleemgedrag, i.c. een lagere PBI-score). Maar in deze lage inkomensgroep hangen reken- en leesprestaties niet significant samen met de woon- en leefsituatie en gaat de overstap naar een gezin met gehuwde partners gepaard met een daling van de rekenprestaties.

Hoewel uit het voorgaande een complex beeld naar voren komt, met allerminst eenduidige resultaten, lijkt er over het geheel genomen wel enige steun te vinden voor het bevorderen van het huwelijk als woon- en leefsituatie voor het voorspoedig opgroeien van kinderen. Anderzijds wijst Acs er mijns inziens terecht op dat daar een aantal zaken tegenover staan die serieus in de besluitvorming met betrekking tot het te ontwikkelen en uit te voeren beleid moeten worden meegenomen:

- De effectgroottes zijn over het algemeen van bescheiden omvang (tussen 0.2 en 0.4).
- Van de overige relevante factoren lijkt het (te bereiken) opleidingsniveau van de moeder zich het best te lenen voor beleidsmaatregelen; kinderen van moeders met een middelbareschooldiploma zijn minder onveilig gehecht, hebben minder gedragsproblemen en betere reken- en leesprestaties. Dit patroon zet zich verder door bij kinderen van moeders met een hogere, voortgezette opleiding. Wellicht is het verstandiger de pijlen te richten op het verhogen van het opleidingsniveau van de moeders, in plaats van op (het bevorderen van) de huwelijkse staat.
- Bij kinderen uit lagere inkomensgroepen – degenen wier ouders als eerste in aanmerking lijken te komen voor verbetering van de huwelijkskwaliteit – vertoont de woon- en leefsituatie nauwelijks samenhang met (probleem)gedrag en prestatieniveau.

Kortom, er lijkt in het gunstigste geval een relatief bescheiden winst te verwachten van beleidsmaatregelen die zich uitsluitend of primair richten op het bevorderen van de huwelijkse staat. Dit artikel ver-

schaft in ieder geval voldoende stof tot een serieus debat over de effectiviteit van een dergelijk initiatief, dat wellicht ook relevant is voor ontwikkelingen en opvattingen met betrekking tot het huwelijk in de Nederlandse samenleving.

Louis Tavecchio

Literatuur

Acs, G. (2007). Can we promote child well-being by promoting marriage? *Journal of Marriage and Family*, 69, 1326-1344